KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.5.2014 r.
COM(2014) 277 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI

DLA KOMITETU EKONOMICZNO-FINANSOWEGO

na mocy art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1210/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie weryfikacji autentyczności monet euro oraz postępowania z monetami euro nienadającymi się do obiegu

SPRAWOZDANIE KOMISJI
DLA KOMITETU EKONOMICZNO-FINANSOWEGO

na mocy art. 12 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1210/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie weryfikacji autentyczności monet euro oraz postępowania z monetami euro nienadającymi się do obiegu[1]

1. CEL ROZPORZĄDZENIA (UE) NR 1210/2010

W celu poprawy ochrony euro przed fałszowaniem rozporządzenie (WE) nr 1338/2001[2] nakłada na instytucje kredytowe, a w granicach ich działalności płatniczej – również na innych dostawców usług płatniczych oraz wszelkie inne instytucje zaangażowane w obsługę i dystrybucję banknotów i monet (zwane dalej „instytucjami") obowiązek zapewnienia sprawdzenia pod kątem autentyczności banknotów i monet euro, które otrzymują i zamierzają wprowadzić ponownie do obiegu, oraz wykrywania podrobionych banknotów i monet.

W odniesieniu do monet obowiązek ten jest dokładniej określony w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1210/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie weryfikacji autentyczności monet euro oraz postępowania z monetami euro nienadającymi się do obiegu (zwanym dalej „rozporządzeniem"). Celem rozporządzenia jest zagwarantowanie skutecznej i jednolitej weryfikacji autentyczności monet euro w całej strefie euro poprzez ustanowienie wiążących zasad wdrażania wspólnych procedur dotyczących weryfikacji autentyczności monet euro będących w obiegu oraz wiążących zasad wdrażania mechanizmów kontroli w odniesieniu do procedur weryfikacji autentyczności przez organy krajowe. Celem procedury weryfikacji autentyczności jest sprawdzenie, czy monety euro są autentyczne i nadają się do obiegu.

W rozporządzeniu określono, że obowiązek weryfikacji autentyczności jest realizowany za pomocą urządzeń do weryfikacji monet albo przez wykwalifikowany personel. Po przeprowadzeniu procedury weryfikacji autentyczności wszystkie monety, co do których istnieje podejrzenie, że zostały podrobione, i monety nienadające się do obiegu należy przesyłać do krajowego centrum analiz monet lub do innego organu wyznaczonego przez

[1] Dz.U. L 339 z 22.12.2010, s.5.
[2] Dz.U. L 181 z 4.7.2001, s. 6.

dane państwo członkowskie. Rozporządzenie określa wymogi dotyczące testowania dla urządzeń do weryfikacji monet, przepisy dotyczące postępowania z monetami nienadającymi się do obiegu, a także mechanizmy kontroli, które mają zostać ustanowione przez państwa członkowskie w celu zapewnienia wypełniania przez instytucje swoich obowiązków w zakresie weryfikacji autentyczności.

Zgodnie z art. 7 rozporządzenia Europejskie Centrum Techniczne i Naukowe (ECTN), ustanowione decyzją Komisji 2005/37/WE[3], określiło wytyczne dotyczące stosowania rozporządzenia (UE) nr 1210/2010 (zwane dalej „wytycznymi ECTN").

2. CEL SPRAWOZDANIA

Zgodnie z art. 12 ust. 4 rozporządzenia Komisja, po przeanalizowaniu sprawozdań rocznych otrzymanych od państw członkowskich, przedstawia Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu sprawozdanie roczne na temat sytuacji i wyników w dziedzinie weryfikacji autentyczności monet euro i monet euro nienadających się do obiegu.

Jest to pierwsze tego rodzaju sprawozdanie roczne sporządzane przez Komisję. Rozporządzenie jest stosowane od dnia 1 stycznia 2012 r., w zakresie, w jakim dotyczy to procedury weryfikacji autentyczności. Sprawozdanie obejmuje rok 2012, a jego głównym celem jest ocena, czy wspólne procedury weryfikacji autentyczności zostały odpowiednio wdrożone, czy mechanizmy kontroli w odniesieniu do procedur weryfikacji autentyczności przez organy krajowe są skuteczne, a także zapewnienie ogólnego przeglądu danych statystycznych na podstawie sprawozdań otrzymanych od państw członkowskich.

3. SPRAWOZDANIA PAŃSTW CZŁONKOWSKICH DOTYCZĄCE ICH DZIAŁALNOŚCI W ZAKRESIE WERYFIKACJI AUTENTYCZNOŚCI MONET EURO

Zgodnie z art. 12 ust. 1 państwa członkowskie składają Komisji roczne sprawozdania z działalności w zakresie weryfikacji autentyczności monet euro. Przekazywane informacje obejmują liczbę przeprowadzonych kontroli oraz liczbę sprawdzonych urządzeń do weryfikacji monet, wyniki testów, liczbę monet zweryfikowanych przez te urządzenia, liczbę przeanalizowanych monet, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie, że zostały podrobione, oraz liczbę monet euro nienadających się do obiegu, za które zwrócono

[3] Decyzja Komisji z dnia 29 października 2004 r. ustanawiająca Europejskie Centrum Techniczne i Naukowe (ECTN) oraz przewidująca koordynację działań technicznych w celu ochrony euro przed fałszowaniem Dz.U. L 19 z 21.1.2005, s. 73.

równowartość, a także szczegółowe informacje dotyczące odstępstw przewidzianych w rozporządzeniu.

Termin przekazywania przez państwa członkowskie sprawozdań rocznych określono w wytycznych ECTN na 15 lutego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.[4]

4. OCENA SPRAWOZDAŃ PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZA 2012 R.

4.1. Kryteria oceny

Główne kryteria dotyczące weryfikacji autentyczności monet euro i monet euro nienadających się do obiegu, które należy uwzględnić w sprawozdaniu, są określone w art. 12 rozporządzenia. W celu koordynacji realizacji procedur weryfikacji autentyczności w art. 7 rozporządzenia Europejskiemu Centrum Technicznemu i Naukowemu (ECTN) powierzono obowiązek określenia wytycznych, w tym praktycznych przepisów wykonawczych, dotyczących kontroli, weryfikacji i audytów przeprowadzanych przez państwa członkowskie, po uprzedniej konsultacji z zespołem ekspertów ds. fałszerstwa monet (CCEG). W oparciu o wytyczne ECTN państwa członkowskie były zobowiązane do przedstawienia sprawozdania na temat następujących wskaźników[5]:

1. Ogólna liczba monet zweryfikowanych w 2012 r. o trzech najwyższych nominałach;
2. Ogólna liczba przeprowadzonych kontroli na miejscu;
3. Ogólna liczba skontrolowanych urządzeń do weryfikacji monet;
4. Ogólna liczba monet zweryfikowanych przez skontrolowane urządzenia do weryfikacji monet;
5. Ogólna liczba przeanalizowanych monet, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie, że zostały podrobione;
6. Ogólna liczba zwróconych monet nienadających się do obiegu.

4.2. Ocena sprawozdań

16 państw członkowskich strefy euro było w stanie wywiązać się z obowiązku przedstawienia swoich „sprawozdań rocznych”, a mianowicie: Belgia, Niemcy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Francja, Irlandia, Włochy, Cypr, Luksemburg, Malta, Niderlandy, Austria, Portugalia, Słowenia i Słowacja.

[4] Jedynie 7 państw członkowskich strefy euro złożyło swoje sprawozdania w terminie do 15 lutego 2013 r.
[5] Zob. załącznik I.

Wśród państw członkowskich, którym przypomniano o przesłaniu sprawozdania, jedynie Finlandia nie wywiązała się jeszcze z tego obowiązku.

Należy zwrócić uwagę, że odniesienie w niniejszym sprawozdaniu do liczb ogółem obejmuje jedynie sytuację w państwach członkowskich strefy euro, które przekazały dotychczas dane.

Pełny przegląd wszystkich danych liczbowych przedstawiono w załączniku II.

4.2.1. Ogólna liczba monet zweryfikowanych w 2012 r. o trzech najwyższych nominałach

Na podstawie art. 3 instytucje[6] realizują obowiązek weryfikacji autentyczności za pomocą urządzeń do weryfikacji monet ujętych w wykazie ECTN, przeznaczonych do sprawdzania, czy monety euro są autentyczne i nadają się do obiegu.

Ogólna liczba monet zweryfikowanych przez urządzenia do weryfikacji monet w 2012 r. w odniesieniu do trzech najwyższych nominałów (2 euro, 1 euro i 50 centów) wynosi **9 845 834 296**.[7] Liczba ta stanowi **58,82 %** liczby monet znajdujących się w obiegu.[8]

4.2.2. Ogólna liczba przeprowadzonych kontroli na miejscu

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia państwa członkowskie przeprowadzają coroczne kontrole na miejscu w „instytucjach" w celu sprawdzenia, za pomocą testów wykrywalności, prawidłowości funkcjonowania reprezentatywnej liczby wykorzystywanych urządzeń do weryfikacji monet.

W 2012 r. państwa członkowskie przeprowadziły ogółem **220**[9] kontroli na miejscu. Liczba zgłoszonych kontroli w poszczególnych państwach członkowskich wahała się znacząco od **1** do **76** kontroli. Można to wytłumaczyć wielkością rynku oraz sposobem organizacji rynku w odniesieniu do weryfikacji monet w poszczególnych państwach członkowskich. W niektórych państwach członkowskich wszystkie monety są weryfikowane przez jedno przedsiębiorstwo transportu gotówki, a w innych państwach przez poszczególne banki komercyjne. Cztery państwa członkowskie (Grecja, Włochy, Luksemburg i Malta) zgłosiły, że nie przeprowadzono żadnych kontroli. Zostaną one wezwane do poprawy swojej sprawozdawczości lub też wprowadzenia mechanizmów kontroli, jeśli jeszcze tego nie uczyniły.

---

[6] Art. 2 lit. d) rozporządzenia nr 1210/2010 w związku z art. 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1338/2001.

[7] Zob. załącznik I.

[8] Obliczono na podstawie emisji netto 16 737 875 000 monet (źródło: sprawozdanie EBC z grudnia 2012 r. dotyczące systemu informacji walutowej). Należy jednak zauważyć, że niektóre monety mogły zostać sprawdzone więcej niż raz.

[9] Zob. załącznik I.

4.2.3. Ogólna liczba skontrolowanych urządzeń do weryfikacji monet

Ogółem sprawdzono **315**[10] urządzeń do weryfikacji monet, z czego **70,15 %**[11] okazało się zgodnych ze specyfikacją. W odniesieniu do urządzeń uznanych za niezgodne ze specyfikacją konieczne było wprowadzenie środków naprawczych, o których mowa w art. 6 ust. 7 rozporządzenia.

4.2.4. Ogólna liczba monet zweryfikowanych przez skontrolowane urządzenia do weryfikacji monet

O ile Komisja nie otrzymała powiadomienia o odstępstwie określonym w art. 6 ust. 5 rozporządzenia, państwa członkowskie mają zgodnie z art. 6 ust. 3 obowiązek skontrolowania urządzeń do weryfikacji monet, którymi zweryfikowano co najmniej 25 % ogólnej skumulowanej liczby netto monet euro o trzech najwyższych nominałach wyemitowanych przez dane państwo członkowskie od momentu wprowadzenia monet euro do końca 2011 r.

Na podstawie danych pochodzących z bazy danych EBC zawierającej informacje na temat emisji netto każdego państwa członkowskiego od momentu wprowadzenia euro do końca 2011 r. stwierdza się, że następujące państwa członkowskie spełniły kryterium 25 %, o którym mowa w art. 6 ust. 3: Belgia, Estonia, Hiszpania, Francja, Irlandia, Niderlandy, Portugalia i Słowenia[12] (zob. załącznik III).

Niemcy i Słowacja zastosowały odstępstwo, o którym mowa w art. 6 ust. 5, i zapewniły zgodność z niższym progiem wynoszącym 10 %.[13]

Ogólna liczba monet zweryfikowanych za pomocą urządzeń do weryfikacji monet skontrolowanych przez wyznaczone organy krajowe wynosiła **6 117 955 983**.[14] Liczba ta stanowi **62,13 %** liczby monet zweryfikowanych w 2012 r.[15].

4.2.5. Ogólna liczba przeanalizowanych monet, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie, że zostały podrobione

Całkowita liczba przeanalizowanych monet, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie, że zostały podrobione, odnosi się do wszystkich podejrzanych monet przekazanych w celu analizy do krajowych centrów analiz monet (KCAM) w poszczególnych państwach

[10] Zob. załącznik I.
[11] Zob. załącznik II.
[12] Włochy, Luksemburg, Cypr, Malta i Austria nie dopełniły tego obowiązku.
[13] Grecja zwróciła się z wnioskiem o odstępstwo, ale nie spełniła tego niższego progu, gdyż nie wykazała żadnych kontroli.
[14] Zob. załącznik I.
[15] Na podstawie liczby podanej w pkt 4.2.1.

członkowskich. Ogólna liczba przeanalizowanych monet, w odniesieniu do których istnieje podejrzenie podrobienia, wynosi **567 054**[16]. Ogólna liczba podrobionych monet wykrytych w obiegu wynosi **180 139**[17].

4.2.6. Ogólna liczba zwróconych monet nienadających się do obiegu

Państwa członkowskie zwracają równowartość monet euro nienadających się do obiegu z powodu długiego funkcjonowania w obiegu lub wypadku lub które zostały odrzucone z innych powodów w trakcie procedury weryfikacji autentyczności, albo wymieniają te monety. Państwa członkowskie mogą odmówić zwrotu równowartości monet euro nienadających się do obiegu, które zostały zmienione celowo albo w wyniku procesu, w przypadku którego można było rozsądnie przewidzieć, iż doprowadzi do zmiany wyglądu monet, z wyjątkiem zwrotu równowartości monet zbieranych na cele charytatywne, np. „monet wrzucanych do fontanny".

Ogólna liczba zwróconych monet nienadających się do obiegu wynosiła **14 002 311**[18].

5. WNIOSKI

Niniejsze sprawozdanie jest pierwszym sprawozdaniem złożonym zgodnie z art. 12 ust. 4 rozporządzenia. Ponieważ rozporządzenie, z wyjątkiem przepisów rozdziału III, stosuje się od dnia 1 stycznia 2012 r., rok kalendarzowy 2012 był pierwszym rokiem wdrażania rozporządzenia.

Ponieważ nie otrzymano wszystkich sprawozdań[19], Komisja podejmie niezbędne kroki, aby przypomnieć państwom członkowskim strefy euro o obowiązku terminowego spełnienia wymogów rozporządzenia 1210/2010.

W oparciu o przekazane informacje można stwierdzić, że procedura weryfikacji autentyczności w „instytucjach" wydaje się funkcjonować w większości państw członkowskich strefy euro oraz że 12 spośród 17 państw członkowskich strefy euro przeprowadza kontrole prawidłowej realizacji obowiązku weryfikacji autentyczności przez „instytucje", o których mowa w art. 6 rozporządzenia 1338/2001.

Konieczna jest jednak dalsza optymalizacja obowiązku sprawozdawczego przez państwa członkowskie, aby Komisja mogła uzyskać kompleksowy obraz procedur weryfikacji

[16] Zob. załącznik I.
[17] Źródło: Sprawozdanie roczne ECTN „Ochrona monet euro w 2012 r.".
[18] Zob. załącznik I.
[19] Jak wskazano w pkt 4.2, 16 państw członkowskich wywiązało się z obowiązku złożenia sprawozdania, a jedynie Finlandia nie była w stanie dopełnić tego obowiązku.

autentyczności funkcjonujących w państwach członkowskich. Sprawozdania państw członkowskich nie zapewniają pożądanego stopnia kompletności i jednorodności, aby umożliwić Komisji szczegółową ocenę. Dalsze ujednolicenie i poprawa sprawozdawczości zostaną przedyskutowane w ramach istniejących grup ekspertów (zespół ekspertów ds. fałszerstwa monet) i zostaną sprecyzowane w wytycznych ECTN w odniesieniu do przyszłych sprawozdań.